

Verzetsleider Doelman was geen maffiabaas

CEES VAN DER LAAN

Enige tijd geleden ben ik met adjunct-hoofdredacteur Martijn Roessingh afgereisd naar het Groningse Haren voor een gesprek met Jan Doelman, een trouwe lezer ('ondanks alles') van de krant. Aanleiding was niet zijn lange verbondenheid aan Trouw, maar een voorpublicatie van het boek 'De Afrekening' van hoogleraar Maarten van Buuren in Letter & Geest in 2011 over het verzetsverleden van zijn vader, Piet Doelman, destijds tuinder in het Westland. Onze ombudsman Adri Vermaat concludeerde onlangs, nadat Doelman eind vorig jaar een klacht bij hem had ingediend, dat Trouw 'moreel het principe van hoor en wederhoor naar de familie Doelman had moeten toepassen', omdat de vader in deze publicatie werd neergezet als 'maffiabaas' en 'voorman van een misdaatsyndicaat'. De conclusie van de ombudsman was reden om Doelman een bezoek te brengen.

Ondanks alles werd het een openhartig gesprek, waarbij Jan Doelman uiteenzette wat een impact die publicatie heeft gehad op zijn leven sindsdien. Hij was trots op het verzetsverleden van zijn vader en moest in zijn lijfblad lezen dat zijn vader tijdens de bevrijdingsdagen in 1945 met zijn adjudanten een landwachter, een NSB'er, had geslagen als gevolg waarvan de man later overleed. Piet Doelman en de andere drie werden daarvoor veroordeeld tot twee maanden voorwaardelijke gevangenisstraf. In het boek 'De Afrekening' van hoogleraar Franse letterkunde Van Buuren komt dit voorval uitgebreid aan de orde.

De krant had, terugkijkend, bij die eerste publicatie wederhoor moeten toepassen en Jan Doelman om een reactie moeten vragen, zoals de ombudsman stelt, juist vanwege de gevoeligheid van dit soort kwesties bij nabestaanden. In het gesprek vertelde hij dat zijn grote wens was dat de diskwalificatie van zijn vader als verzetsleider vóór het incident van tafel gaat.

De krant heeft in diverse artikelen wel getracht de kwestie van diverse kanten te beschrijven. Zo stond bij het eerste artikel al een reactie van het Niod dat Van Buuren te ver ging in zijn conclusies. Historicus Herman Langeveld liet in een later artikel in Letter&Geest geen spaan heel van het boek van Van Buuren. Behalve de morele faux pas om zoon Doelman bij de eerste publicatie niet om een reactie te vragen, heeft de krant terugkijkend vanuit journalistiek oogpunt in diverse publicaties haar werk gedaan. De krant heeft het recht en de plicht om ook de schaduwkanten van het verzet te belichten.

Maar dat alles speelt geen rol als de emoties van het verleden op tafel komen te liggen. De krant trok totaal onverwachts een onbekende

la open bij Jan Doelman. Sindsdien (2011) is hij bezig voor eerherstel van zijn vader als verzetsman. Hij diende onder andere een klacht in tegen Van Buuren bij de Universiteit Utrecht en het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit. Ondanks de zeer kritische bevindingen ten aanzien van het wetenschappelijke gehalte van het boek, werd zijn klacht uiteindelijk ongegrond verklaard. Wel was het eindoordeel dat het boek geen wetenschappelijke, maar een populariserende publicatie is. Daar gelden andere regels voor.

Jan Doelman erkent dat zijn vader met de drie anderen een ernstige misstap heeft begaan, maar dat betekent nog niet dat hij een 'maffiabaas' was. Al die aantijgingen zijn onbewezen gebleken. Voor zoon Doelman en vele anderen in het Westland en ook volgens deskundigen als historicus Langeveld was vader Doelman een leider in het verzet, die zich met gevaar voor eigen leven verzette tegen de Duitse bezetter en daarvoor in de dodencel belandde, waar hij net op tijd uit werd bevrijd. Het zou mij niet verbazen als de eenzame momenten in de dodencel tot uiting kwamen in de fatale afranseling van die landwachter.